Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 76.141 van 7 oktober 1998

A. 61.954/VI-12.188

In zake : **CORBEAU** Luc,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Luc FLAGOTHIER, advocaat,
Boulevard Piercot 4/014
4000 Luik,

tegen :

de Stad Luik,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Vincent NEUPREZ
en Mr. Dominique WAGNER,
advocaten,
Quai de Rome 2
4000 Luik.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 20 januari 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Luc CORBEAU de nietigverklaring vordert van het besluit d.d. 21 november 1994 van de gemeenteraad van de stad Luik, waarbij hem als straf ontslag van ambtswege uit zijn ambt op 22 november 1994 wordt opgelegd;

Gelet op arrest nr. 52.564 van 29 maart 1995, waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van dat besluit wordt afgewezen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer KOVALOVSZKY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 7 januari 1998, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van het verslag en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 16 juni 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 30 september 1998;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. MATTERNE, loco Mr. FLAGOTHIER, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. RASE, loco Mr. NEUPREZ, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer KOVALOVSZKY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoeker politieagent-hoofdbrigadier was bij de stad Luik; dat hij op 9 december 1993 in staat van openbare dronkenschap met zijn uniform aan is aangehouden en gevangengezet is; dat

verzoeker, toen hij in de cel werd geplaatst, commissaris RULMONT heeft bedreigd; dat daarvan dadelijk een proces-verbaal is opgemaakt waarin verzoeker toegeeft dat hij tussen 11 en 14 uur zowat vijftien glazen alcoholhoudende drank tot zich had genomen en daardoor onder invloed was zonder zich, naar eigen zeggen, in staat van dronkenschap te bevinden en waarin hij voorts stelt dat hij zich niet herinnert aan het adres van de voornoemde commissaris bedreigingen te hebben geuit; dat op 16 december 1993 een verslag ter attentie van de hoofdcommissaris is opgemaakt door commissaris GOEME, waarin deze herinnert aan het tuchtrechtelijk verleden van verzoeker, het feit dat hij graag drinkt en de omstandigheid dat men er ondanks de medewerking van zijn collega's en de aanbevelingen van zijn meerderen niet in geslaagd is hem ertoe te brengen zich te beteren; dat de hoofdcommissaris op 26 april 1994 op zijn beurt een verslag ter attentie van de burgemeester heeft opgemaakt betreffende de feiten die zich op 9 december 1993 hadden voorgedaan, waarin hij voorstelde verzoeker af te zetten en dat hij samen met het dossier heeft doorgezonden met het oog op toepassing van de procedure; dat het college van burgemeester en schepenen verzoeker op 20 mei 1994 heeft meegedeeld dat tegen hem een tuchtprocedure was ingesteld op basis van de voormelde feiten en omdat men hem op donderdag 3 maart 1994 een biertje had zien drinken in een café in het centrum van de stad hoewel hij een geneeskundige verklaring had ingeleverd volgens welke hij ziek was, en hem heeft opgeroepen om voor de gemeenteraad te verschijnen op 13 juni 1994 om er te worden gehoord; dat in die oproeping stond vermeld dat het dossier vanaf 24 mei 1994 te zijner beschikking zou zijn; dat de raadsman van verzoeker beweerd heeft dat hij zich op 1 en 2 juni 1994 op de gemeentesecretarie had aangemeld maar het dossier niet heeft kunnen inkijken omdat het nog niet klaar was en op 6 juni 1994 gevraagd heeft dat

het verhoor zou worden verdaagd; dat de gemeentesecretaris hem op 17 juni 1994 van die verdaging op de hoogte heeft gebracht met de vermelding dat een nieuwe oproeping zou worden gezonden en dat "het dossier vanaf (toen) te (zijner) beschikking (was) op de gemeentesecretarie om daar ter plaatse te worden ingekeken"; dat de raadsman van verzoeker op 23 juni, 1 juli en 13 oktober 1994 gevraagd heeft dat hem tegen betaling een kopie van het tuchtdossier zou worden toegezonden, wat hem geweigerd is bij brieven d.d. 28 juni, 7 juli en 13 oktober 1994 van de gemeentesecretaris; dat verzoeker ondertussen, op 23 september 1994, opnieuw opgeroepen is om op 17 oktober 1994 voor de gemeenteraad te verschijnen om daar te worden gehoord; dat hij op die datum is gehoord; dat van dit verhoor een proces-verbaal is opgemaakt, dat door verzoeker is ondertekend en waarop hij "geen opmerkingen" heeft vermeld; dat de gemeenteraad op 21 november 1994 het bestreden besluit heeft uitgevaardigd waarbij verzoeker met ingang van 22 november 1994 als straf ontslag van ambtswege wordt opgelegd; dat dit besluit als volgt is gemotiveerd :

" Overwegende dat de feiten bewezen zijn en trouwens niet werden betwist;

Overwegende dat voor de heer Luc CORBEAU geen plaats meer is in het politiekorps, aangezien hij daar niet langer het vertrouwen van zijn meerderen geniet, hij het imago van het gemeentelijke politiekorps bij zijn medeburgers bezoedelt en hij voor zijn collega's een slecht voorbeeld is;

Overwegende echter dat de betrokkene, gelet op zijn leeftijd, de mogelijkheid moet krijgen zich opnieuw in het sociale leven in te schakelen en zijn rechten op een pensioen van de openbare sector te behouden";

dat die beslissing op 25 november 1994 ter kennis van verzoeker is gebracht;

Overwegende dat verzoeker een eerste middel ontleent aan schending van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet, doordat de tuchtrechtelijke vervolging is ingesteld op 23 september 1994 - de datum van de oproepingsbrief waarin vermeld stond dat een tuchtonderzoek was geopend -, dat wil zeggen meer dan zes maanden nadat de tuchtoverheid de feiten had vastgesteld of daarvan kennis had gekregen, terwijl krachtens de voormelde bepaling na het verstrijken van die termijn geen tuchtrechtelijke vervolging meer mag worden ingesteld; dat hij betoogt dat geen rekening mag worden gehouden met de brief van 20 mei 1994 houdende de eerste oproeping, aangezien "die brief verstuurd is op een ogenblik waarop het tuchtdossier nog niet kon worden ingekeken (...) wellicht in een poging om te voorkomen dat de strafbare feiten van 9 december 1993 zouden verjaren.";

Overwegende dat artikel 317, eerste lid, van de nieuwe gemeentewet het volgende bepaalt :

" De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname van de strafbare feiten.";

Overwegende dat de feiten die verzoeker ten laste worden gelegd van 9 december 1993 en 3 maart 1994 dateren; dat het college van burgemeester en schepenen de tuchtrechtelijke vervolging heeft ingesteld en verzoeker voor de gemeenteraad heeft opgeroepen op 20 mei 1994; dat die vervolging bijgevolg is ingesteld binnen de voornoemde termijn van zes maanden;
dat het ogenblik waarop verzoeker het tuchtdossier heeft kunnen inkijken en het ogenblik waarop hij door de gemeenteraad is gehoord geen gevolg hebben voor de datum waarop de vervolging is ingesteld; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat verzoeker een tweede middel ontleent aan schending van de artikelen 301 en 302 van de nieuwe gemeentewet, doordat hij op 23 september 1994 is opgeroepen om op 17 oktober 1994 door de gemeenteraad te worden gehoord, doch geen kopie van het tuchtdossier heeft kunnen krijgen, hoewel hij krachtens de voormelde bepalingen zijn verdediging dienstig moest kunnen voorbereiden en daartoe zijn dossier moest kunnen inkijken en daarvan zelfs tegen betaling een kopie moest kunnen krijgen; dat hij opmerkt dat volgens de parlementaire voorbereiding van de wet van 24 mei 1991 waarbij de nieuwe gemeentewet op dat stuk is gewijzigd, de wetgever "het recht van het personeelslid om het dossier te raadplegen" heeft willen vastleggen, welk recht "impliceert dat afschrift mag ... worden (genomen) van het dossier, eventueel tegen vergoeding van de kosten van de kopie"; dat hij benadrukt dat de verwerende partij de verzoeken van zijn raadsman om zulk een kopie te krijgen herhaaldelijk zonder reden heeft afgewezen; dat hij betoogt dat die weigeringen, die voortkomen uit een niet-nakomen van de verplichting van de partijen om elkaar zo volledig mogelijk in te lichten, het hem onmogelijk hebben gemaakt zijn verdediging dienstig voor te bereiden; dat verzoeker in zijn memories uiteenzet dat "de bewering dat het voor 13 juni 1994 geplande verhoor op verzoek van (zijn) raadsman is verdaagd omdat die datum hem niet paste, volstrekt vals is", aangezien uit het dossier blijkt dat die verdaging te wijten is aan het feit dat zijn raadsman het dossier - dat nog niet klaar was - niet heeft kunnen inkijken binnen de termijnen bepaald in de artikelen 301 en 302 van de nieuwe gemeentewet, hoewel hij zich daartoe op 1 en 2 juni 1994 had aangemeld; dat hij er voorts op wijst dat zijn raadsman op 23 juni, 1 juli en 13 oktober 1994 opnieuw, doch ook dan weer tevergeefs, heeft gevraagd het dossier te mogen inkijken; dat hij voor het overige uiteenzet dat de

wijziging van de nieuwe gemeentewet die in 1991 tot stand is gekomen, heeft plaatsgehad toen in het kader van de herziening van de Grondwet reeds parlementaire debatten aan de gang waren die later onder meer hebben geleid tot het opstellen van het nieuwe artikel 32 van de Grondwet, krachtens welk artikel ieder het recht heeft elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet; dat die nieuwe Grondwetsbepaling volgens hem, zoals uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt, ertoe strekt de rechten van de mens en van de burger daadwerkelijk te laten respecteren door toegang te verlenen tot de onontbeerlijke inlichtingen opdat het begrip "democratische Staat" in de zin van het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden inhoud kan krijgen; dat hij daaruit afleidt dat het voorafgaande "raadplegen" van het tuchtdossier, waartoe de nieuwe gemeentewet verplicht, moet worden beschouwd als een verplichting om het personeelslid dat dossier ter plaatse te laten inkijken maar ook als een verplichting om hem daarvan tegen betaling een kopie te bezorgen; dat hij voorts uitlegt dat zijn raadsman, die tevergeefs geprobeerd had ter plaatse van het dossier inzage te krijgen, "zich terecht heeft afgevraagd wat er juist in dat dossier zat, of het wel volledig was en of de documenten die aan de tuchtoverheid waren voorgelegd wel dezelfde waren als die welke (hijzelf) en zijn raadsman ter plaatse konden inkijken en daaruit besloten heeft dat hij, na zijn vergeefse pogingen, geen andere mogelijkheid meer had dan een kopie van de stukken te vragen";

Overwegende dat artikel 32 van de Grondwet op 1 januari 1995 in werking is getreden; dat de tuchtprocedure en de bestreden beslissing in de onderhavige zaak van vóór die datum dateren;

Overwegende dat de overheid noch krachtens enige regeling, noch krachtens enig algemeen rechtsbeginsel verplicht is om aan het personeelslid tegen wie een tuchtprocedure loopt of aan diens raadsman een kopie van het tuchtdossier te zenden; dat de artikelen 301 en 302 van de nieuwe gemeentewet alleen bepalen dat het personeelslid en zijn verdediger vanaf de oproeping om voor de tuchtoverheid te verschijnen tot en met de dag vóór de dag van verschijning het tuchtdossier kunnen "raadplegen", wat in de oproeping moet zijn aangegeven met vermelding van "de plaats waar en de termijn waarbinnen het tuchtdossier kan worden ingezien"; dat die bepalingen het recht van het personeelslid vastleggen om het dossier "te raadplegen", dat wil zeggen om daarvan op de aangegeven plaats kennis te nemen doch niet om te eisen dat daarvan een kopie wordt toegezonden; dat de parlementaire voorbereiding van de wet niet kan primeren op de duidelijke tekst van de wet zelf; dat de memorie van toelichting bij de wet van 24 mei 1991 waarvan verzoeker gewag maakt, overigens alleen aangeeft dat het inzagerecht impliceert dat afschrift "mag" worden genomen van het dossier; dat van die mogelijkheid uiteraard alleen gebruik kon worden gemaakt ter gelegenheid van de raadpleging van het dossier ter plaatse en niet gewoon door zich een kopie van de stukken van dat dossier te laten toezenden; dat verzoeker in casu op geen enkele manier bewijst dat hijzelf of zijn raadsman op 23 juni, 1 juli en 13 oktober 1994 tevergeefs zouden hebben getracht op de hem aangewezen plaats van het tuchtdossier inzage te krijgen; dat integendeel uit de briefwisseling uit die tijd blijkt dat de weigeringen van toen geen betrekking hadden op het recht om het dossier ter plaatse in te kijken, van welk recht hij geen gebruik heeft gemaakt, doch op het verzenden per post van kopieën, waarom zijn raadsman op diezelfde datums had verzocht; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat verzoeker een derde middel ontleent aan schending van artikel 305, § 3, van de nieuwe gemeentewet, en van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, doordat in het bestreden besluit geen melding wordt gemaakt van en niet wordt geantwoord op de middelen die hij in een aan de gemeenteraad gerichte memorie had aangevoerd, terwijl de tuchtoverheid krachtens de voormelde wetsbepalingen met een afdoende motivering op de feitelijke en juridische verweermiddelen van het personeelslid dient te antwoorden; dat hij in de voormelde memorie uiteenzet dat hij in hoofdorde, op basis van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet, had aangevoerd dat de tuchtvordering verjaard was, en, in bijkomende orde, dat de artikelen 301 en 302 van de nieuwe gemeentewet geschonden waren doordat geen kopie van het tuchtdossier was bezorgd; dat hij opmerkt dat de gemeenteraad niet op die middelen heeft geantwoord;

Overwegende dat de bepalingen waarnaar in het middel wordt verwezen, een uitdrukkelijke motivering vereisen; dat het bestreden besluit aan dat vereiste voldoet; dat in de motivering van dat besluit op duidelijke, nauwkeurige en afdoende wijze wordt aangegeven op welke feitelijke en juridische motieven het steunt; dat de verplichting om een bestuurshandeling van niet-rechtsprekende aard te motiveren niet inhoudt dat de overheid alle aangevoerde argumenten dient te weerleggen; dat het middel niet opgaat,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zeven oktober 1900 achtennegentig door :

de HH.	CLOSSET,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
Mevr.	NOTEBAERT,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

Chr. NOTEBAERT. **Ch.-L. CLOSSET.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOöRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**